

عنوان مقاله:

نظریه سلطنت، پاسخ شهید صدر به شبهه جبر

محل انتشار:

نخستین کنفرانس ملی علوم انسانی و توسعه (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

حسن لاهوتیان - دانش آموخته سطح ۳ حوزه علمیه قم

بهروز محمدی منفرد - استادیار گروه اخلاق دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

مسئله جبر یکی از مسائل پیچیده فلسفی و کلامی است که اندیشمندان برای حل آن، پاسخ های مختلفی ارائه کرده اند. یکی از پاسخ های دقیق و از جهتی منحصر به فرد، متعلق به شهید صدر است. او سعی کرده با تفکیک سوال فاعل کیست از سوال آیا فاعل مختار است ، از خلط جنبه کلامی با جنبه فلسفی جلوگیری کند. از نگاه شهید صدر سوال اصلی، که پاسخ به آن ریشه جبر را می خشکاند، سوال دوم است. منشاء این سوال به قاعده فلسفی الشیء ما لم یجب لم یوجد برمی گردد. بنابر این قاعده، افعال انسان وقتی محقق می شوند که وجوب و ضرورت یابند. حال چگونه انسان مختار باشد در حالیکه فعل او ضرورت وجود دارد شهید صدر با رد پاسخ های پیشینیان، راه حل را در تخصیص این قاعده عقلی دنبال کرده و با طرح نظریه سلطنت در باب مواد قضایا، صورت صحیح قاعده را الشیء لا یوجد الا بالوجوب او السلطنه می داند. در نوشتار حاضر ضمن تبیین نظریه سلطنت و پاسخ او به مسئله جبر، به اشکالات وارد بر آن نیز پاسخ داده شده است.

کلمات کلیدی:

شهید صدر، نظریه سلطنت، جبر، اختیار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/938558>

